Індійська прогресив-сцена: сім продюсерів, яких варто почути

Коли говорять про індійську електронну музику, перше, що спадає на думку — це Bollywood-ремікси, фестивальний EDM чи KSHMR або ж відомий на весь світ Goa Trance. Але паралельно з цією більш масовою сценою в країні сформувалася потужна андеграунд-культура — від progressive, deep house до melodic techno та експериментальної електроніки.

Особливо цікаво, що індійські продюсери не просто копіюють західні жанрові шаблони. Хтось додає до них індійську класику й народний фольклор, хтось працює з кіношною драматургією та атмосферними саундскейпами, а хтось, навпаки, максимально занурюється в темний клубний звук.

Нижче — сім артистів, з яких варто розпочати знайомство з цією сценою.

Rudra — один із ветеранів індійського progressive house

 Місто: Калькутта.

 Стиль: progressive house, deep progressive, melodic house, місцями progressive techno.

Rudra — один із тих індійських продюсерів, чия кар’єра почалася задовго до нинішнього вибуху melodic house. За даними Progressive Astronaut і Movement Recordings, він вийшов на сцену ще у 2012 році та поступово став одним із найдовше присутніх у жанрі індійських progressive house артистів. Його релізи з’являлися на 3rd Avenue, aboriginal, Juicebox Music, Mango Alley, Movement Recordings та інших профільних лейблах.

Цікаво, що його звук змінювався разом із кар’єрою. Ще у 2019 році Rudra був відомий у Калькутті як клубний DJ, який тяжів до tech house та комерційнішого звучання. Він працював у Roxy та Phoenix і до того моменту мав за плечима близько 10–12 EP та два альбоми. Пізніше артист свідомо почав рухатися у бік більш глибокого та мелодійного progressive.

Цю трансформацію добре видно на релізах 2021–2025 років. Juicebox Music описувала його як продюсера, який після майже десятиліття кар’єри вирішив присвятити себе у більш глибокий та мелодійний напрямок. Його треки почали з’являтися на Future Avenue, Juicebox, Movement Limited та Movement Recordings, а в Україні — на радіо Kiss FM Deep.

Останніми роками Rudra особливо активно працює з атмосферним progressive house. Наприклад, A Different Future вийшов на Movement Recordings у 2024 році, а Way Forward, Manifest і дебютний EP All At Once продовжили цю лінію. Beatport класифікує його роботи переважно як Progressive House або Melodic House & Techno.

 Що послухати: Vichlit, Aakaar, Way Forward, A Different Future, All At Once.

Browncoat — від Bollywood до глибокого underground

 Місто: Мумбаї
 Стиль: progressive house, melodic house & techno, deep house

Nawed Khan — один із ветеранів індійської електронної сцени. Його музична кар’єра почалася задовго до появи Browncoat, а самого Nawed часто згадують разом із **Nikhil Chinapa** як одного з людей, які допомагали формувати індійську dance music-культуру ще в 2000-х. Він був DJ, продюсером, промоутером і ведучим EDM-радіошоу.

Кхан виріс у Мумбаї в доволі скромних умовах і згадував, що в дитинстві майже не мав доступу до міжнародної музики. Інтерес до dance music з’явився ще у шкільні роки, а згодом Nawed почав працювати з Nikhil Chinapa. Разом вони брали участь у створенні музики для великої кількості індійських фільмів та альбомів, серед яких фільм Musafir.

Паралельно Khan створив **Browncoat** — проект, у якому міг відійти від мейнстримової популярності та зосередитися на underground-електроніці. За словами самого артиста, він насамперед DJ, тому його треки майже завжди будуються навколо танцполу: мелодія, гармонія, поступове нашарування елементів і правильний баланс між ейфорією та грувом.

Особливо цікавою стала композиція **Home**, видана у 2024 році на Purified Records — лейблі Nora En Pure. Трек починається з семплу бамбукової флейти, навколо якого Browncoat побудував усю композицію. Сам продюсер наголошував, що хотів уникнути банального підходу до «індійського звучання» та зробити щось органічне.

А в 2025 році він разом із Nikhil Chinapa випустив **Solace** із вокалом Mahakatha та **1947** — композицію, де progressive house і melodic techno поєднані із sarangi та фрагментами історичної промови.

 Що послухати: *Home*, *Solace*, *1947*, *On Us*.

Anyasa — індійська класика всередині Anjunadeep

 Місто: Гоа
 Стиль: melodic house & techno, deep house, progressive house, techno

Anish Sood — одне з найвідоміших імен індійської electronic-сцени. Він виріс у Гоа в музичному середовищі: його батько та дядько грали на гітарі. Сам Аніш у підлітковому віці захопився електронною музикою після знайомства з *A State of Trance* від Арміна ван Бюрена. Пізніше, навчаючись у Гоа машинобудуванню, він почав організовувати вечірки в гуртожитку — саме там фактично й стартувала його діджейська кар'єра.

У 2017 році Аніш Суд зрозумів, що більше не хоче залишатися лише в рамках того поп- і фестивального саунду, з яким асоціювалося його ім'я. Він повернувся до хаус-коріння, а під час локдауну почав створювати музику, яка поєднувала deep house та progressive trance із традиційними індійськими вокалами. Так народився проект **Anyasa**.

Назва Anyasa походить із санскриту та означає приблизно «**спонтанний**» або «**невимушений**». Її поява стала не просто зміною псевдоніма, а свідомим перезапуском кар’єри.

У 2021 році вийшов дебютний EP **Gaya** на британському **Anjunadeep** — і Anyasa став **першим індійським артистом, офіційно підписаним на цей лейбл**. На Gaya він поєднав сучасну електронну продукцію з індійською класичною вокальною традицією.

Це, мабуть, найхарактерніший приклад того, як індійський артист може залишатися частиною глобального melodic/deep house руху й водночас мати дуже виразну локальну ідентичність. У наступних релізах — **Athena**, **Apollo** та синглах на кшталт **Closure** — Anyasa розвинув цю формулу ще далі.

 Що послухати: *Rasiya*, *Nacho*, *Nadiyan*, *Ranjhna*, *Closure*.

> *Почніть з Rasiya, а потім перейдіть до Closure, щоб почути, наскільки сильно артист еволюціонував.*

Kohra — людина, яка створювала індійський андеграунд

 Місто: Делі, нині Гоа
 Стиль: deep house, techno, progressive house, experimental electronic

Madhav Shorey, відомий як **Kohra**, — одна з ключових фігур індійського андеграунду. Його музичний шлях почався ще зі шкільних років: спочатку він був барабанщиком у metal та progressive rock-гуртах, а потім відкрив для себе брейкбіт, азійський андеграунд та драм-н-бейс. Саме ці впливи пізніше стали важливою частиною його стилю.

Коли Shorey тільки починав, у Делі ще не існувало такої розвиненої клубної екосистеми, як сьогодні. Він згадував вечірки **Cyber Mehfil**, організовані Midival Punditz, і перші клуби, де звучали house, techno та експериментальна електроніка. Пізніше він навіть працював у зовсім немузичних сферах — був менеджером складу, працював у банку та call-центрі, а після навчання комунікативному дизайну в Мельбурні кілька років займався графічним дизайном.

У 2009 році Shorey заснував **Qilla Records**, один із найважливіших незалежних електронних лейблів Індії. З самого початку ідея полягала в тому, щоб випускати цікаву underground-музику з Індії та інших країн, не прив'язуючись до жорстких жанрових рамок.

Його альбом **Akho**, випущений у 2020 році, добре демонструє цю філософію. На нього вплинув середньовічний індійський містик і поет Аккхо, а сама музика відсилає до звучання кінця 1990-х — початку 2000-х: breakbeat, house, techno, атмосферні текстури та більш динамічний, «живий» мастеринг.

Сьогодні Kohra взагалі складно замкнути в одному жанрі. Його каталог включає deep techno, progressive house, melodic house & techno, trance та breakbeat. У 2024–2026 роках він випускав музику на Qilla, Fur:ther Sessions, Crescent London, Harmony Rec. та інших лейблах.

 Що послухати: *Acid Kidz*, *Vedanta*, *Akho*, *Aerodynamics* із SHFT, *Jugalbandi*.

Lost Stories — індійський фольклор + electronic music

Учасники: Prayag Mehta та Rishab Joshi
Місто: Мумбаї
Стиль: progressive house, trance, melodic electronic, future bass, folk-electronica

Lost Stories — наймасовіший проект у цьому списку, але його коріння безпосередньо пов’язані з progressive trance та progressive house.

Prayag Mehta та Rishab Joshi почали працювати разом у **2008 році**. Познайомилися вони через інтернет-форум, а музична хімія виявилася настільки вдалою, що вже наступного року їхній трек **False Promises** потрапив на Black Hole Recordings, лейбл Tiësto. Це був практично неймовірний прорив для двох молодих індійських продюсерів.

Цікаво, що в них були дуже різні музичні бекграунди. Rishab виріс у музичній родині — його батько був музикантом і цікавився музичними технологіями. Prayag прийшов до продакшну майже випадково: після травми руки він на кілька місяців залишився на повному постільному режимі та почав експериментувати з програмою Fruity Loops (зараз відома як FL Studio).

Перший період Lost Stories був значно ближчим до trance та progressive house. Згодом дует почав переходити до більш доступного melodic electronic-звучання, а потім зробив своїм головним козирем поєднання електронної музики з індійським фольклором. Самі музиканти говорять, що хочуть «повертати забуті звуки» новому поколінню.

Саме завдяки цьому підходу Lost Stories отримали величезне міжнародне визнання: виступали на **Tomorrowland, EDC, Mysteryland, Global Citizen Festival**, співпрацювали з KSHMR, Alan Walker, OneRepublic, U2 та іншими артистами.

Тому Lost Stories варто сприймати не стільки як «чистий progressive house», скільки як проект, який виріс із progressive/trance сцени та поступово перетворився на власний напрямок на стику electronica, pop, folk та dance music.

 Що послухати: *False Promises*, *How You Like Me Now*, *Mahi*, *Bombay Dreams* з KSHMR, *Vaseegara – Lost Stories Edit*, *Jogan/Preet*.

PANELIA — від melodic techno до особистої електроніки

 Справжнє ім’я: Jay Panelia
 Місто: Нью-Делі; родом із Раджкота
 Стиль Jay Pei: melodic/progressive techno, deep electronic, atmospheric house
 Поточний проект: PANELIA

Jay Pei — одна з найцікавіших історій у цьому списку, тому що під цим ім’ям фактично завершився один етап його кар’єри.

Panelia вирiс у **Раджкоті**, штат Гуджарат. Його батько володів музичним магазином, тому музика була присутня в його житті змалку. Спочатку це були Bollywood та rock-платівки, потім через телебачення й інтернет він відкрив для себе електронну музику. У 2013 році він переїхав до Делі, де нарешті отримав доступ до реальної локальної клубної сцени.

Як Jay Pei він швидко сформував дуже впізнаваний стиль: 4/4 groove, аналогові драм-машини й синтезатори, поверх яких з’являлися атмосферні, кінематографічні та меланхолійні текстури. На його музику впливали Recondite, Tale of Us, Mind Against, Stephan Bodzin та інші

представники мелодійної underground-сцени.

Його композиція **Insignia** у 2015 році отримала підтримку від Richie Hawtin, а пізніше Jay випускав музику на Qilla Records, Lisztomania, Movement та інших лейблах. Особливо варто звернути увагу на EP **Ocean of Stars**, де є щільний groove, ambient-педи, складні мелодії та дуже кінематографічне відчуття простору.

Але наприкінці 2024 року Jay Pei фактично народився заново як **PANELIA**. Після 13 років DJ-кар'єри він вирішив відійти від музики, орієнтованої передусім на клубний dancefloor, та зробити її більш особистою. Дебютний альбом **Nothing and All At Once** став значно похмурішим, емоційнішим і експериментальнішим: тут уже є впливи Burial, Nine Inch Nails, distortion, noise та cinematic sound design.

 Що послухати саме з епохи Jay Pei: *Insignia*, *Dark Horse*, *Ocean of Stars*, *Wrong Side Of The Road*. А вже після цього — *As I Walk Towards You* та *The Dawn After* від PANELIA.

SHFT — холодний, точний і гіпнотичний звук

 Місто: Нью-Делі
 Стиль: deep house, techno, hypnotic techno, minimal, progressive electronic

SHFT — сценічний псевдонім **Vipul Angirish**, одного з помітних представників делійського

андеграунду. Його музична кар’єра почалася приблизно наприкінці 2000-х, а згодом він став частиною команди Qilla Records, де працює також як аранжувальник.

У SHFT дуже цікавий бекграунд. У нього не було класичної музичної освіти, а розвиток ішов переважно через самоосвіту та роботу з музикою. Сам Vipul розповідав, що на початку мав обмежені ресурси та багато чого вчився буквально по ходу справи; значну роль у його розвитку відіграла співпраця з Kohra та Qilla Records.

Назва SHFT пов’язана зі зміною його підходу до музики. Insomniac описує цей момент як перехід від більш похмурого попереднього саунду до більш ритмічної, клубної музики. При цьому сам звук SHFT залишається дуже чистим, деталізованим і мінімалістичним — багато груву, гіпнотичних елементів, індустріальних текстур та простору.

Його музика виходила на **Traum Schallplatten, Parquet, Steyoyoke, Blindfold, Perspectives Digital, Qilla Records** та інших лейблах. Окреме місце займає альбом **Arcane**, а серед пізніших робіт — EP **Voodoo**, де SHFT ще глибше занурюється в модульні синти, експерементує зі звуком та гіпнотичним техно.

Водночас SHFT часто працював із Kohra. Їхній **Aerodynamics** — чудовий приклад спільного індійського андеграундного звучання: психоделічні відтінки техно, глибокий грув і крафтовий підхід до створення релізу.

 Що послухати: *Memoir*, *Second Sight*, *Arcane*, *Voodoo*, *Aerodynamics*, *Morjim Mystery* з Kohra.

Що об’єднує цих артистів?

На перший погляд Rudra, Anyasa, Lost Stories та SHFT звучать зовсім по-різному. І це, власне, найцікавіше:

- **Rudra** — найближче до класичного deep progressive house: довгі розвитки, атмосферні синти та клубна структура.
- **Browncoat** — мелодійний і емоційний house з дуже сильним dancefloor-фокусом.
- **Anyasa** — melodic house/techno, де сучасна електроніка зустрічається з індійським вокалом і класичною традицією.
- **Kohra** — найекспериментальніший із цієї групи: від deep house та progressive до techno, breakbeat і psychedelic electronic.
- **Lost Stories** — найкращий приклад перетворення progressive/trance-коріння на глобальну суміш folk, pop та electronica.
- **Jay Pei / PANELIA** — історія переходу від клубної melodic electronics до майже авторської, кінематографічної музики.
- **SHFT** — мінімалістичний, гіпнотичний underground, де головну роль відіграють groove, texture та sound design.

> *І, мабуть, саме це робить індійську progressive-сцену цікавою:* ***індійські продюсери дедалі рідше намагаються просто відтворити те, що вже роблять у Берліні, Лондоні чи Амстердамі. Вони беруть глобальну клубну мову й додають до неї власний досвід, музичну традицію, кіно, фольклор або просто індійське відчуття простору й ритму.***

З чого почати слухати?

Для максимально «чистого» progressive — **Rudra** □ **Jay Pei**.
Для melodic/deep house — **Anyasa** □ **Browncoat**.
Для темнішого underground — **Kohra** □ **SHFT**.
А якщо хочеться почути саме індійську культурну складову — **Anyasa та Lost Stories**.

Із цього сімка вже дуже добре показує, наскільки різноманітною стала індійська електронна сцена за останні 15–20 років.

У наступній статті розглянемо арабську прогресив-сцену — це буде ще більш цікавіше і не менш екзотично! □

Рейнхардт Бур: від наркотиків до симфонії

Мультиінструменталіст **Райнхардт Бур** за 10 років написав 17 альбомів, які нині доступні в Apple Music та на інших платформах. Наприкінці 2019 року завдяки соціальним мережам його треки стали вірусними — набравши понад сто мільйонів переглядів на Facebook та YouTube.

Без жодної музичної освіти Райнхардт самостійно опанував лазерну арфу, іспанську гітару, електрогітару, електричну віолончель, австралійський диджериду, ізраїльський шофар, іспанський кахон, синтезатори та фортепіано. Він написав безліч треків за допомогою системи живого зациклення (looping), щоб створити неймовірний симфонічний оркестровий звук — і все це в імпровізаційному акті однієї людини.

Райнхардт Бур народився в Йоганнесбурзі, Південна Африка, 1988 року і виріс у родині, де до музики не виявляли жодного інтересу.

Підлітком він захопився комп'ютерними іграми, часто бував на гучних вечірках і почав зловживати алкоголем. Перша його робота — у невеличкому винному магазині за 20 центів на годину. Потім він працював пакувальником у супермаркеті. Райнхардт мріяв стати аніматором, але пристрасть до марихуани та алкоголю не дала цій мрії здійснитися.

Перші кроки: любов до фламенко

У 19 років двоє його близьких друзів почали вчитися грати на гітарі. Райнхардт одразу

закохався в цей інструмент:

> *«Усе почалося, коли мені було 19. Один із моїх друзів купив гітару й навчився на ній грати. Це так мене надихнуло, що я теж вирішив спробувати. На тому етапі мого життя я ще не мав жодного напрямку й не здогадувався, що той день стане початком цієї дивовижної подорожі», — згадує музикант.*

Рік потому іспанська музика захопила Райнхардта, і він почав вивчати фламенко-румбу на гітарі за відео з YouTube.

Якось він сидів із батьками у невеличкому придорожньому стейкхаусі, де один чоловік грав сольні гітарні кавери. Райнхардт підійшов до нього поговорити й зіграти на його гітарі. Власник ресторану почув красиве фламенко й запропонував: *«Чому б тобі не повернутися наступного тижня пограти? Я дам тобі стейк і 10 доларів»*.

Так наступних вихідних відбувся перший сольний концерт Райнхардта Бура на іспанській гітарі — і відтоді це стало традицією.

Любов до наркотиків і випивки

Райнхардт Бур швидко здобув популярність у Південній Африці й створив гурт під назвою «Дикий салат». Разом із барабанщиком вони вирушили в національний тур, завдяки якому познайомилися з безліччю музикантів. Але, на жаль, пристрасть Райнхардта до алкоголю, наркотиків і кокаїну взяла своє.

Це вдарило по ньому, по його кар'єрі та по всіх, хто був поруч. Гурт розпався. Райнхардт

вирішив почати з чистого аркуша: покинув рідне місто, сподіваючись утекти від минулого, пов'язаного з наркотиками, — і переїхав до людини, яка теж захоплювалася кокаїном. Усе почалося знову.

Чудесне спасіння

Наприкінці 2016 року Райнхардт «досяг дна». Він був на межі смерті. Тоді він упав на коліна й почав благати Бога увійти в його зламане життя.

Коли, здавалося, гірше вже бути не могло, Бог у Своїй повній милості й благодаті втрутився й змінив його життя цілком. Райнхардт і його дружина Менді Бур пережили Боже спасіння й хрестилися в один день. Вони залишили спосіб життя, пов'язаний зі зловживанням марихуаною, алкоголем і наркотиками, і вступили на прекрасний шлях спасіння та зцілення.

Під час одного з концертів, що зібрав кілька сотень глядачів, він почув голос, який закликав його творити музику в ім'я Господа. Коли Райнхардт перестав грати заради слави й багатства й почав грати в ім'я Ісуса, його життя змінилося докорінно.

Цю трансформацію можна побачити, порівнявши ранній альбом «Organic 432hz» і його останню роботу — альбом «Solace».

Донині Райнхардт Бур творить музику для Бога. Це його спосіб подякувати Творцю й Спасителю Ісусу Христу за спасіння. Ну а ми маємо можливість насолодитися гарною інструментальною музикою.

Загадковий Umar Keyn: нова зірка в електронній музиці

Umar Keyn поєднує Deep House, Melodic Chill, Retro Disco та Electronic Pop, створюючи атмосферні треки з емоційним звучанням. Глибокі баси, мелодійні синтезатори, вокальні семпли — усе це створює характерну атмосферу його треків.

Хто такий Umar Keyn?

Більшість фанатів Umar Keyn помилково вважають, що він живе в Нью-Йорку (бо так вказано у YouTube каналі) і що його звуть **Донієр Ахмедов**, який творить разом із братом Давроном. Через збіг його імені з відомим боксером Умаром Кейном пошук правдивої інформації дещо ускладнюється, але не все так погано.

Нещодавно містичний Умар Кейн розповів казахстанському виданню, що його справжнє ім’я — **Умар Ахмедов**, а згадані музиканти Донієр та Даврон Ахмедови, засновники проєкту DNDM, це його двоюрідні брати. До речі псевдонім Umar Keyn придумали саме його брати, бо вважають, що Умар Кейн звучить красиво.

За словами Умара, він народився і мешкає в Ташкенті, ніколи в Нью-Йорку не жив. Йому 24 роки, він узбек. Закінчив на відмінно російську школу, здобув середньо-спеціальну освіту бухгалтера. Закінчив бакаваліарт Ташентського архітектурно-будівельного університету за напрямом архітектура.

Умар із багатодітної родини, в нього два старші брати й молодша сестра. Його батько полковник МВС Узбекистану, а мати — викладач в університеті. Батько його дуже музична людина, і за словами Умара, грає практично на всіх музичних інструментах. Але в сім’ї музикою професійно займається лише Умар.

Свою музику він створює у студії за допомогою програми **FL Studio**. Вже було створено

понад 300 композицій та реміксів. Умар підтвердив, що виконавиця на ім’я Сара Хадід — це реальна людина, вона також з Узбекистану. Незабаром вони з’являться перед своєю аудиторією, покажуть обличчя і розкриють причини, чому вони раніше приховували інформацію про себе.

Найбільш популярні треки Umar Keyn та де їх слухати

Якщо ви щойно відкрили для себе творчість молодого артиста, то радимо послухати наступні треки:

- *Lie* — один із найвідоміших Deep House треків 2024 року.
- *Deceived Heart Again* — емоційний хіт із мільйонами переглядів.
- *Lost in Istanbul* — новинка 2025 року з ретро-вайбом.
- *This Love Drives Me Crazy* — ще один хіт, який часто реміксують популярні діджеї.

Де слухати?

Пісні Umar Keyn часто з’являється в міксах типу *Best of March*, *Retro Disco Vibes*, *Deep House 2025*, що робить його помітним гравцем на сцені електронної музики.

- YouTube-канал Umar Keyn — понад 450 тисяч підписників і сотні відео.
- Deezer, Spotify, Apple Music — повна дискографія.
- Офіційна сторінка в Інстаграм — instagram.com/umarkeyn.
- Telegram-канал — t.me/umarkeyn_music
- Tik-Tok канал — tiktok.com/@umarkeyn_

Хто такий Dj David Braun: невідоме життя відомого політика

Давид Арахамія — політик, бізнесмен, діджей

Давид Георгійович Арахамія народився **23 травня 1979 року** в Сочі, Росія. У 1992 році переїхав до Миколаєва, Україна, де згодом здобув освіту в галузі економіки та IT. Став відомим як успішний підприємець у сфері технологій, заснувавши кілька компаній, зокрема всім відомий TemplateMonster та Weblium.

У 2014 році активно долучився до волонтерського руху, заснувавши платформу «Народний проєкт» для підтримки українських військових. У 2019 році був обраний народним депутатом від партії «Слуга народу» та очолив її парламентську фракцію.

Арахамія вважає, що рішення України відмовитися від ядерного потенціалу в межах Будапештського меморандуму було «фатальною помилкою». Також політик впевнений, що діяльність «Слуги народу» має багато спільного з Комуністичною партією Китаю, і взагалі, нам є чому повчитися у Китаю.

Попри політичну кар'єру, Арахамія має неординарне хобі — діджеїнґ. Він виступає на благодійних і корпоративних заходах, граючи ремікси сучасної музики. За його словами, навички діджея здобув ще в молодості, коли керував нічним клубом у Миколаєві. Його музичні сети — це мікс електроніки, хіп-хопу та популярних треків, зокрема гурту «Гриби».

Арахамія вважає музику способом емоційного розвантаження та творчого самовираження, хоча не розглядає її як професійну діяльність. Його діджейські виступи стали частиною публічного іміджу, що поєднує політику, бізнес і шоу.

Після виступу на зльоті молодіжного крила «Слуги народу» у ролі діджея, його діяльність викликала чимало обговорень у медіа.

> *Найбільший гонорар, який йому пропонували за виступ — 10 тисяч євро.*

Це був благодійний сет на корпоративі, але він відмовився, зазначивши, що така сума пов’язана радше з його політичним статусом, ніж з музичними навичками.

На сьогодні, його треки можна почути в ефірах Kiss FM, вони доступні на всіх музичних платформах типу Spotify або Apple Music під псевдонімом **Dj David Braun**.

Сандра і Міхаель Крету: кохання, музика та «The Long Play»

«The Long Play» став не просто дебютним альбомом — він став маніфестом союзу двох музикантів, чиї серця билися в унісон. І навіть після того, як ці серця розійшлися, музика залишилася.

Дівчинка з Саарбрюкена

Сандра Енн Лауер народилася 18 травня 1962 року в невеликому німецькому місті Саарбрюкен, неподалік від французького кордону. Її батько Роберт Лауер мав французьке коріння і тримав винний магазин; мати Карін працювала у взуттєвому магазині. У Сандри був старший брат Гастон.

Музика та танці захопили її змалку: з п'яти років вона займалася класичним балетом, а в десять почала брати уроки гри на гітарі. У 1975 році, коли Сандрі було тринадцять, вона разом із мамою прийшла подивитися на фестиваль молодих талантів Young Star Festival у Саарбрюкені — лише як глядач. Однак коли учасники відзвітували та журі обговорювало результати, Сандра без запрошення вийшла на сцену і вмовила ді-джея поставити німецькомовну версію пісні Олівії Ньютон-Джон. Ця імпровізована поява не залишилася непоміченою.

Arabesque та знайомство з Міхаелем

У 1979 році сімнадцятирічна Сандра долучилася до диско-тріо **Arabesque** у складі Міхаели Роуз і Жасмін Веттер і стала головною вокалісткою гурту. Саме тоді вона й познайомилася з клавішником **Міхаелем Крету**.

Між ними одразу виявилася напрочуд символічна спільна деталь: вони народилися в один і той самий день — 18 травня, — але з різницею у п'ять років. Це відкриття стало початком міцної дружби. Романтичні почуття між двома музикантами розпалювалися поступово, паралельно зі зростанням слави Arabesque.

Гурт досяг успіху завдяки радісній музиці та яскравим костюмам, здобувши величезну фанатську базу в Японії і потрапивши до топ-10 у Німеччині в 1981 році з піснею «Marigot Bay». Проте після дев'яти альбомів творчі розбіжності між учасницями та занепад дискотечної музики призвели до розпаду групи.

До того часу Сандра й Міхаель вже були парою. Вони переїхали до Мюнхена, де Крету відкрив власну студію звукозапису під назвою Data-Alpha — на честь пісні зі свого альбому «Legionäre».

Міхаель Крету: геній за мікшерним пультом

Міхаель Крету народився 18 травня 1957 року в Бухаресті (Румунія) в сім'ї румунського батька та австрійської матері. У 1965 році він почав вивчати фортепіано й класичну музику, а у 1975-му переїхав до Бад-Гомбурга в Західній Німеччині, де вступив до Академії музики у Франкфурті й здобув ступінь з музичної композиції в 1978 році. Після закінчення академії він залишився в Західній Німеччині і почав працювати сесійним музикантом.

Уже в 1980-х Крету зарекомендував себе як різносторонній продюсер: він співпрацював з австрійським музикантом **Петером Корнеліусом**, працював з поп-квартетом **Hubert Kah**, а також був одним із продюсерів альбому **Майка Олдфілда** «Islands» (1987). Саме Олдфілд, захоплений студійними здібностями Крету, надихнув його пізніше на створення власного сольного проєкту.

Перший крок у сольну кар'єру: «Japan ist weit»

Після розпаду Arabesque пара взялася за перетворення Сандри на сольну зірку. Їхнім першим спільним синглом стала пісня 1984 року «**Japan ist weit**» — кавер на хіт Alphaville «Big in Japan» у виконанні Сандри німецькою мовою. Втім, пісня так і не потрапила до чартів: було продано лише 125 копій. Однак невдача не збентежила ні Сандру, ні Міхаеля — вони вже думали про щось більше, ніж просто сингл.

Народження «The Long Play»: альбом, що все змінив

Випущений **11 листопада 1985 року** дебютний альбом «The Long Play» ознаменував початок міжнародного зходження Сандри до зоряного статусу. Спродюсований Міхаелем Крету, альбом являв собою енергійне поєднання синті-попу та євро-диско, що захопило слухачів по всій Європі та за її межами.

Ще до виходу повноцінного альбому, навесні 1985 року, Крету зробив ставку на один трек — і не прорахувався. Лід-сингл «(I'll Never Be) Maria Magdalena» вийшов у березні 1985 року і очолив чарти в 21 країні світу. Він протримався 16 тижнів у топ-20 Німеччини і досі залишається єдиним чартовим номером один Сандри на батьківщині — та й просто її найвидатнішою піснею.

Ідею біблійного образу для пісні запропонував Губерт Кеммлер із гурту Hubert KaH — він же заспівав чоловічу партію. Пісня стала масштабним хітом, посівши перше місце у 21 країні —

від Південної Америки до Єгипту — та увійшовши до топ-10 ще в п'яти.

Другим синглом стала «In the Heat of the Night», яка також увійшла до топ-5 у низці європейських країн і згодом принесла Сандрі друге місце на Токійському музичному фестивалі 1986 року.

Трек-лист альбому складався з восьми пісень: «In the Heat of the Night», «On the Tray (Seven Years)», «Little Girl», «You and I», «(I'll Never Be) Maria Magdalena», «Heartbeat (That's Emotion)», «Sisters and Brothers» і «Change Your Mind». На вінілових виданнях альбому є промовисте присвячення: пісня «Sisters and Brothers» позначена написом «Присвячується моєму братові Гастону».

Перший альбом «The Long Play» досяг 12-го місця в Німеччині та 2-го місця у Швеції. Комерційний успіх альбому підтвердили й нагороди: платиновий сертифікат у Фінляндії та золоті — у Німеччині й Франції.

Кохання в студії та на сцені

Робота над «The Long Play» остаточно злила воєдино творче й особисте в стосунках Сандри й Міхаеля. Крету був не лише продюсером: він виступив аранжувальником, зіграв на клавішних, запрограмував ударні та здійснив загальне музичне керівництво. Їхня взаємодія у студії нагадувала роботу єдиного організму — він формував звук, вона наповнювала його душею.

Після виходу «The Long Play» Сандра переїхала до Лондона на шість місяців — займатися вокалом з учителькою **Геленою Шелен**, брати уроки ударних та вдосконалювати англійську в школі Berlitz. На вихідних вона поверталася до Німеччини, щоб записувати нові пісні. Міхаель постійно був поруч — як творчий наставник і як партнер у житті.

Їхній другий великий спільний проєкт, альбом «Mirrors» (1986), підтвердив: дует Сандра — Крету перетворився на одну з найуспішніших пар у європейській поп-музиці. У 1986 році

Сандра посіла друге місце на Токійському пісенному конкурсі з піснею «In the Heat of the Night»; наступного року вона з'явилася в епізоді німецького кримінального серіалу «Tatort», виступила з концертами у Східній Європі.

Весілля та острів Ібіца

7 січня 1988 року Сандра й Міхаель одружилися й переїхали на іспанський острів Ібіца, перевізши туди свою команду та студію звукозапису. Острів із його містичною атмосферою і середземноморським натхненням став ідеальним творчим середовищем для пари.

Там вони почали працювати над третім альбомом Сандри, «Into a Secret Land», який відійшов від електропопу у бік більш витончених пластів поп-музики. Другий сингл, «Secret Land», досяг ще більшого успіху і вважається одним із найбільших хітів співачки, тоді як «We'll Be Together» стала першою піснею, яку Сандра написала в співавторстві.

Паралельно Крету реалізовував власні амбітні ідеї. Після весілля у нього виникла ідея музичного нью-ейдж-дансового проєкту під назвою **Enigma**. Разом із Франком Пітерсоном та Давідом Файрстайном вони створили першу революційну платівку «Sadeness (Part I)», яка стала несподіваним світовим хітом. У 1990 році Сандра також долучила свій голос до цього проєкту, взявши участь у записі глобального хіта «Sadeness (Part I)».

Розрив: «особисті й професійні розбіжності»

Попри зовнішній успіх і спільні творчі досягнення, щось у стосунках між Сандрою й Міхаелем поступово руйнувалося. У листопаді 2007 року було оголошено, що пара розлучається через «особисті й професійні розбіжності».

Промовистим сигналом напруги стало вже те, що сталося роком раніше: на своєму восьмому студійному альбомі «The Art of Love» (2007) Міхаель Крету вперше не брав участі в записі — він був зайнятий новими матеріалами Enigma. Альбом повністю спродюсував **Єнс Ґад** та став автобіографічним у житті співачки. Сандра активно долучилася до написання пісень, і тексти відображали боротьбу в її особистому житті.

Після розлучення: два різних шляхи

Сандра. Після оголошення розлучення Сандра провела наступний рік у турне Європою. Вона залишилася жити на Ібіці та в 2010 році вийшла заміж за музичного продюсера **Олафа Менґеса**, однак у 2014 році вони розлучилися. Попри особисті труднощі, співачка не зупинила музичну кар'єру: вийшли альбоми «Back to Life» (2009), «Stay in Touch» (2012), спродюсований німецьким діджей-дуетом Blank & Jones, в якому переплелися звуки 1980-х із сучасними ритмами. Сандра залишається однією з ключових фігур європейського попу 1980-х і донині живе на Ібіці.

Міхаель Крету. Після розлучення Крету одружився вдруге. Станом на 2017 рік він мешкав у Мюнхені. Його другою дружиною стала румунська співачка **Андру Доналдс**, у них народилася донька на ім'я **Марія Магдалена** — промовиста назва, що відсилає до найбільшого хіта, який

він колись створив для Сандри. Крету відомий як митець, що тримається осторонь публічності: він рідко дає інтерв'ю та уникає концертних турів. Enigma загалом продав близько 70 мільйонів альбомів у всьому світі, а записи, спродюсовані Крету, разом сягнули 100 мільйонів копій.

